

Tampella

Korkeakouluyhteistyön tilannekuva

Esittely kaupunginvaltuustolle

Anna-Kaisa Heinämäki, kilpailukykyjohtaja

Max Liikka, erityisasiantuntija

Korkeakouluyhteistyö tähtää tulevaisuuteen

Tampere on kasvava kaupunki, jonka tulevaisuus on opiskelijoissa. Haluamme kasvattaa kaupunkiin muuttavien opiskelijoiden määrää ja heidän jäämistään alueelle työvoimaksi, sekä kasvattaa kansainvälistä vetovoimaamme ja pitovoimaamme.

Muun muassa tämän vuoksi korkeakouluyhteistyö on tärkeää. Pitämällä huolta opiskelijoistamme ja varmistamalla heidän sujuvan pääsytensä työelämään, takaamme Tampereelle parhaat osaajat nyt ja tulevaisuudessa.

Lukuja Tampereesta (v. 2020):

94%

Tampereen nettomuuttajista oli 15-24 vuotiaita

80%

Tampereen nettomuuttajista oli opiskelijoita tai koululaisia

Noin joka viides tamperelainen on opiskelija

Tampereella toimii yli 200 opiskelijajärjestöä

Kuitenkin suurin poismuuttajaryhmä kuntien välisessä nettomuutossa ovat ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Kumppanuuden tausta ja tavoitteet

Tampereen kaupunki, Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu ovat solmineet kumppanuussopimuksen, jonka nykyinen sopimuskausi kestää vuoteen 2025 asti.

Kumppanuuden tavoitteena on:

Syventää jo olemassa olevaa yhteistyötä, kehittää ja johtaa sitä strategisena kokonaisuutena

Kehittää tutkimusyhteistyön vaikuttavuutta kaupungin ja sen palveluiden kehittämisessä

Vastata toimintaympäristön yhteisiin haasteisiin

Edistää alueen kilpailukykyä, vetovoimaa ja tunnettuutta

Edistää alueen houkuttelevuutta opiskelijakaupunkina

Edistää opiskelijoiden, erityisesti nuorten, hyvinvointia ja työllistymismahdollisuuksia

Edistää koulutuksen ja muun työllistymistä edistävän palvelutarjonnan yhteensovittamista alueen osaavan työvoiman tarpeisiin

Edistää kansainvälisen yhteistyön vaikuttavuutta ja osaajien houkuttelua

Tehostaa yhteisesti tunnistettujen edunvalvontatavoitteiden toteutumista kansallisesti ja kansainvälisesti

Vahvistaa datan jakamista ja tietoperusteisen päätöksenteon edellytyksiä

Kumppanuuden toiminnalliset painopisteet

1. Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö edistävät yhdessä opiskelijoiden palveluita ja Tampereen seudulle juurtumista. Julkinen kaupunkitila, sen tapahtumat ja palvelut ovat sujuvasti opiskelijoiden käytössä.

2. Osaamisen veto- ja pitovoima kilpailukyvynturvaajana

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö mahdollistavat yhdessä kumppaneiden kanssa innovaatioiden syntymistä ja osaamisen valjastamista. Osaamistarpeiden ennakoimista tehdään uuden liiketoiminnan mahdollistamiseksi ja olemassa olevan liiketoiminnan uudistamiseksi. Yhteistyö perustuu liiketoiminta-, innovaatio ja startup -ekosysteemeihin, yrittäjyyden ja opiskelijoiden työllistymisen edistämiseen sekä jatkuvan oppimisen tukemiseen.

3. Kansainvälinen Tampere

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö edistävät kaikessa toiminnassaan kansainvälistä ja avointa Tamperetta. Kansainvälisten osaajien palvelut ovat sujuvia ja kansainvälisten verkostojen yhteistoiminta vaikuttavaa. Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö mahdollistavat edellytyksiä kansainvälisen TKI-rahoituksen saamiseksi ja tapahtumien houkuttelemiseksi.

4. Uudistuvaa kumppanuutta

Kaupunki ja Korkeakouluyhteisö luovat yhdessä ennakkoluulotonta kumppanuutta. Kumppanuustyön myötä yhteistyö kasvaa opetuksen, tutkimuksen ja tiedon hyödyntämisen yhteistoimintaekosysteemiksi. Yhteistyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa vakiintuu ja sitä edistetään päämäärätietoisesti.

Kumppanuuden tutkimukselliset painopisteet

1. Muuttuva yhteiskunta ja sen vaikutukset

Tulevaisuuden kehityssuuntien ymmärtäminen ja niihin reagointi on yhteiskuntien kriittinen menestystekijä.

Monialaisessa tutkimustyössä syvennetään ymmärrystä yhteiskunnan erilaisista muutosilmiöistä ja muutosvoimista ja niiden vaikutuksista paikallisyhteisöihin, yksilöihin ja palvelujärjestelmiin.

2. Kestävä kaupunki suunnannäyttäjänä

Kaupunkien ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen kestävyys on lähtökohta kaupungin kehittämiseksi.

Kaupunki toimii alustana yhteistyölle, jossa laajennetaan ymmärrystä kestävästä kaupungin erilaisista ilmiöistä ja kehityssuunnista sekä luodaan konkreettisia toimia kestävästä kaupungin rakentamiseksi ja kestävästä liiketoiminnan mahdollistamiseksi.

3. Hyvinvoiva kaupunkilainen kaiken lähtökohtana

Hyvinvoivan yhteiskunnan ytimessä on hyvinvoivat yksilöt yhteisöjensä jäseninä eri elämänvaiheissa.

Tutkimus- ja koulutusyhteistyö tuottaa tietoa yksilöistä, elämäntapojen muutoksista, vuorovaikutuksen muodoista ja tavoista edistää hyvinvointia ja terveyttä.

Eroja kansallisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä

Vuosi valmistumisen jälkeen (v. 2020 data)

53%

Vieraskielisistä Tampereen yliopiston opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

42%

Vieraskielisistä Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

52%

Suomenkielisistä Tampereen yliopiston opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

72%

Suomenkielisistä Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoista on jäänyt Pirkanmaalle

Ajankohtaiskatsaus teemoihin:

- *Osaamisen veto- ja pitovoima kilpailukyvyn turvaajana*
- *Tutkimus- ja koulutusyhteistyön painopisteiden edistäminen*
- *Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen*
- *Kansainvälinen Tampere*
- *Uudistuvaa kumppanuutta -teemat kulkevat mukana*

Kolmikantainen yhteistyö

- SURE - Smart Urban Security and Event Resilience ja sen jatko
- TEM Ekosysteemisopimus, valmistelevan teollisuuden EDIH
- Tamperebusinesscommunity.com-alustan kehittäminen
- Erilaisia ESR-, EKR- ym. hankkeita

Business Tampere

EU-rahoituskoordinaatiotyö ja hankkeet

Toisen asteen yhteistyö

Yhteistyö Tredun ja TAKKin kanssa

Lukiokoulutuksen yhteistyösopimus

Kaupunki
Kaikki kaupungin kehittämishankkeet ja projektit

Palvelualueiden kanssa tehtävä yhteistyö

Opiskelijaystävällisysohjelma

TKIO-yhteistyön kehittämismalli

Harjoittelut ja opinnäytetyöpaikat

TAMK + kaupunki

- FUSILLI
- Team We - Team Teaching in Welfare Technology
- ym.

TAU + kaupunki

- ReCreate
- RECO Resilient Smart City Solutions Ecosystem
- ym.

TAMK
Kaikki TAMKin tutkimushankkeet ja -projektit

TAU
Kaikki yliopiston tutkimushankkeet ja -projektit

TAMK ja TAU yhteistyö

Kumppanuussopimus

Pirkanmaan hyvinvointialue

Kaupin yliopistollinen sosiaali- ja terveystieteiden keskus

- Havaintoja:
- Yhteisen tekemisen roolin kasvu
 - Hyvinvointialueyhteistyö tulevaisuudessa
 - Yhteisten hankkeiden muodostaminen

Ajankohtaiskatsaus: EU-rahoitusyhteistyön tilannekuva

EU-rahoitusyhteistyön tilannekuva

- Kumppanuuden tavoitteena **alueelle saatavan strategisen rahoituksen skaalaaminen** hakemusvalmistelijoiden roolin selkeyttämällä ja hakemusmäärää kasvattamalla
- 9/2022 tilanne: Pirkanmaalle 1,5 vuodessa 27 milj. eur Horizon Europe -rahoitusta, joista 2/3 korkeakouluille.
- Kumppanuuden osana toimii **EU-rahoituskoordinaatioryhmä**, joka varmistaa koordinoitusti tehokkaamman **tiedonkulun** kumppaneiden välillä, verkostojen laajentamisen ja yhteyksien muodostamisen organisaatioiden oman tekemisen tueksi.
- Mukana Tampereen kaupungin EU-toimisto, Itämeri-instituutti, Tampereen yliopiston ja ammattikorkeakoulun edustus. Keväällä 2022 ryhmään kutsuttiin Business Tampereen edustajat.
- Ryhmä haarukoi alueen vahvuuksista kolme fokusaluetta, jotka ovat strategisen kumppanuuden keskiössä. Yhteistyö toimii hyvin ja keskustelu on poikinnut jo avauksia.

Kestävä kaupunki

Liittyy mm. *100 Climate Neutral Cities* –missioon, teemoja mm. kiertotalous, liikkuminen, energia...

Turvallisuus

linkittyy esim. *Smart Urban Security and Event Resilience* – hankkeeseen ja *Data Driven City for Citizens* – kehitysohjelmaan

Uudistuva teollisuus

Linkittyy *Sustainable Industry X*, josta useita hanke-esimerkkejä mm. *SIX-PoE*, *Smart Manufacturing Hub*

Ajankohtaiskatsaus: Tampereen kaupungin tutkimusyhteistyön kehittämismalli

Tampereen kaupungin tutkimusyhteistyön kehittämismalli

TKIO-toiminnan kehittämismallin tarkoitus on...

- **Tukea vuoropuhelua** kaupungin työntekijöiden ja korkeakoulujen TKIO-henkilöstön kanssa
- Nostaa **tutkimustiedon näkyvyyttä** ja parantaa **tiedolla johtamista kaupunkiorganisaatiossa**
- Nostaa **alueen näkyvyyttä** kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Laajentaa yhteistyötä yhteisen **alueellisen TKIO-rahoituksen kasvattamiseksi**.
- Vahvistaa **henkilöstön osaamista ja oppimista** ja lisätä **opiskelijoiden osallisuutta ja työelämätaitoja**

Lisäksi tutkimusmalli raamittaa kaupungin eri korkeakouluille maksettavia tutkimuksen tukirahoja ja tukee korkeakoulujen tieteellistä tutkimusta, opetusta ja yhteistoimintaa.

Tutkimusyhteistyömallin kehittäminen

Tunnistettuja kehityskohteita

- **Uudistetaan TKIO-rahoituksen järjestely**
 - keskitetään tieteellisen toiminnan avustukset yhdelle luukulle
 - Kehitetään tutkimuksen palkitsemista, ei vain rahallista
- **Luodaan strategiakautinen ohjelmapaperi**
 - Selkeät painopistealueet.
 - Tukee monitieteisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja TAU-TAMK-yhteistyötä
 - Sisältää vuosikellon ja takaisinkytkennän periaatteet
- **Kootaan TKIO-aihe- ja asiantuntijapankki**
 - Kaupungin kaikki tutkimustarpeet listattuna
 - Kehitetään kaupungin asiantuntijapankkia
 - Projektinhallintajärjestelmä paremmin huomioimaan yhteistyö
- **Kansallisen ja kansainvälisen rahoitusyhteistyön koordinointi**
- **Luodaan kaupunkitasoiset käytännöt ja vuosikello opintojaksoyhteistyölle.**
- **Otetaan käyttöön keskitetty palautejärjestelmä TKIO-yhteistyölle**
 - Toiminnan kehittämisen pohjaksi
- **Kehitetään opiskelijatöiden palkitsemiskäytäntöjä yhdenvertaisemmaksi**
 - Konsernimääräyksen uudistaminen
- **Viestinnän kehittäminen:**
 - Digitaalinen alusta ideoiden, aiheiden ja ihmisten kohtaamiseen
 - Tapahtumat kohtaamisille ja verkostoitumiseen
 - Tampereen brändäys tutkijakaupunkina
 - Monikielisyyden huomioiminen kaikessa tekemisessä

Ajankohtaiskatsaus: Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen

(Hyväksyttävänä erillinen opiskelijaystävällisysohjelma omana päätöskohtana ja laajempaan esittelyaineistona)

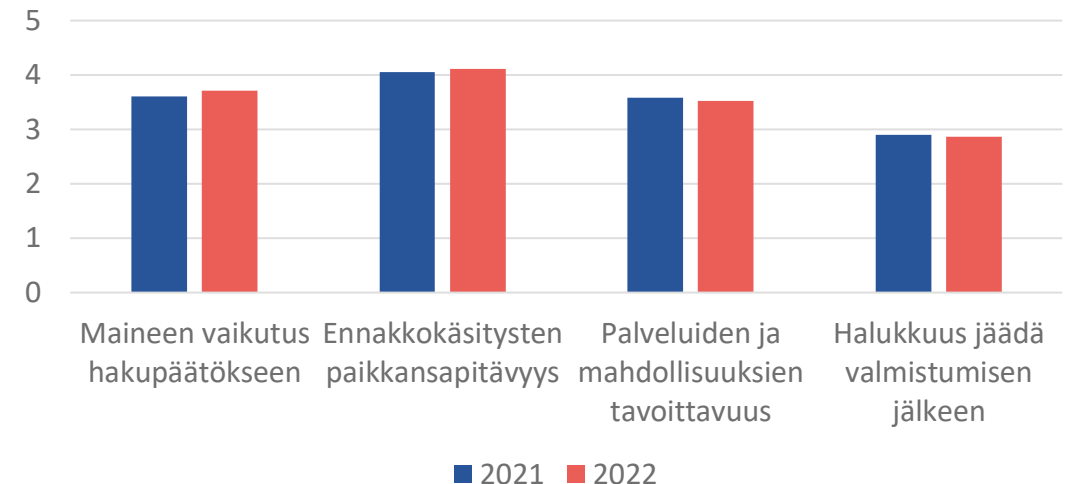
Opiskelijaystävällisyyden toimenpideohjelma

- Opiskelijaystävällisyyden toimenpideohjelman tarkoitus on toteuttaa kumppanuussopimuksen toiminnallinen tavoite *Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen*. Ohjelma perustuu opiskelijaystävällisyyden tilannekuvaan ja sen pohjalta valmisteltuun toimenpideohjelman pohjaan.
- Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä kumppaniorganisaation jäsenten ja sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on saada opiskelijaystävällisyyden ohjelma valmiiksi tämän syksyn aikana. Tämän jälkeen ohjelma toimii sateenvarjona, jonka alla eri toimijoiden on mahdollista edistää opiskelijaystävällisyyttä.
- Keskeistä yhteisten tavoitteiden määrittelyssä on, että kaikki osapuolet tunnistavat ne tärkeiksi ja ne tarjoavat konkreettisesti tukea yhteiseen tekemiseen. Jokaiselle teema-alueelle on tarkoitus koota yhteyshenkilöt, jotta tiedonkulku eri toimijoiden välillä varmistuu.
- Opiskelijaystävällisyyttä on edistetty kumppanuuden tiimoilta mm. yhteisten pyöreän pöydän keskustelujen, Tampere Loves Students –hyvinvointikierroksen ja kahden retriittileirin, jotka oli suunnattu vaikeassa elämäntilanteessa oleville opiskelijoille, kautta.

Tilannekuva: uusien opiskelijoiden kyselyn tuloksia

- Yhteistyössä yliopiston ja TAMK:n kanssa on sovittu yhteistyöstä mm. opiskelijakaupungin vetovoimaan, opiskelijoiden viihtymiseen ja seurantaan liittyvissä tutkimuksissa.
- Vuosien 2021 – 2022 uuden opiskelijan kyselyyn yhdistetty viisi kaupungin kannalta relevanttia kysymystä: neljä monivalintaa 1–5 ja yksi avokysymys:
 - *Tampereen kaupungin tavoitteena on olla Suomen opiskelijaystävällisin kaupunki. Mitä voisimme kaupunkina tehdä, jotta saisimme uuden opiskelijan kokemaan olonsa tervetulleemmaksi Tampereelle?*

TAU uuden opiskelijan kyselyn tulokset
v. 2022 n = 1518

Uusien opiskelijoiden kyselyn tuloksia

- Avokysymykseen saatiin yliopiston kyselyssä 256 avovastausta suomenkielisistä tutkinto-ohjelmista. Avovastauksista nousi kolme isoa teemaa:
- **Liikenne (24 %)** lähes puolet toivoi halvempia joukkoliikenteen lippuja: joko vuosilippujen, kuukausilippujen tai yksittäisten lippujen hinnan laskemista.
 - Lähes kolmasosa toivoi enemmän yövuoroja julkiselle liikenteelle arkiöisin. Erityisesti yhteydet Hervantaan mainittiin.
 - Muita alateemoja olivat muut kehitysehdotukset joukkoliikenteelle, kevyen liikenteen sujuvuus ja autoilu, erityisesti parkkipaikat.
- **Asuminen (16 %)** yli puolet vastauksista nosti esiin opiskelija-asuntojen huonon saatavuuden.
 - Neljäsosa kommentoi asuntojen korkeaa hintaa
 - Neljäsosa asuntotarjonnan suppeutta, esimerkiksi perheasuntojen pientä määrää
- **Viestintä (14 %)** suurin osa kaipasi enemmän informaatiota kaupungin tarjoamista palveluista opiskelijoille.
 - Esille nousivat mm. harrastusmahdollisuudet, tilat ja ravintolat.
 - Muita alateemoja olivat opiskelijoille suunnattujen etujen parempi markkinointi ja yliopiston palveluista informointi
- Lisäksi kaupungin palvelut, opiskelijoille suunnatut edut ja tapahtumat keräsivät avovastauksia.

Opiskelijaystävällisyyden toimenpideohjelman teemat

Tietoperustainen
kehittäminen

Opiskelijat
tavoittava viestintä

Kaupunkitilassa
näkyvä, elävä
opiskelijakulttuuri

Tampere on Suomen opiskelijaystävällisyydessä ykkönen

Opiskelijan sujuva
arki ja hyvinvointi

Aidosti
kansainvälinen
opiskelijayhteisö

Jokaisen opiskelijan
mahdollisuus
työllistyä opintojen
jälkeen

Ajankohtaiskatsaus: Kansainvälinen Tampere

Kansainvälisten opiskelijoiden tilanne 1/2023

- Tampereen ammattikorkeakoulussa on vahvaa kasvua sekä tutkinto- (n. +50 %) että tilauskoulutusopiskelijoissa.
- TAMK:n vaihto-opiskelijoiden määrä on laskenut n. –25 %. Syiksi mainittu mm. korona ja Ukrainan sodan tuoma epävarmuus. Vaihto-opiskelijoista n. 78 % tulee EU-ETA-alueelta.
- Tampereen yliopistossa englanninkielisissä maisteri- ja kandiohjelmassa aloittaneiden määrä laski n. 10 % 2021–2022 vertailussa, mutta 2023 haun hakemusmäärä kasvoi +167 %.
- Yliopiston saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä väheni noin kolmanneksen (kevätlukukauden vertailu). 62 % vaihto-opiskelijoista tulee EU/ETA-alueelta.

International House -yhteistyö

- International House Tampereen toimijat ovat Tampereen kaupunki, Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, Kela, Tampereen korkeakouluysteisö ja Pirkanmaan TE-palvelut.
- International House Tampere -palveluyhteistyöstä, markkinoinnista, tilankäytöstä ja niistä syntyvistä kustannuksista sekä seurannasta sovittu erillisellä sopimuksella.
- Teemoittaisten **International House Tampere -työryhmien** säännölliset tapaamiset → yhteisten toimenpiteiden suunnittelu, toteutus ja asiakaspalvelu
 - International Tampere –viestintä- ja markkinointiyhteistyö
 - **Study & Stay työryhmä:** integroitumisen tukeminen, työllistymisen tukeminen
 - **Henkilöasiakaspalveluiden työryhmä:** monikielistä neuvontaa ja ohjausta palveluiden pariin
 - **Talent attraction –työryhmä:** opiskelijahoukuttelun toimenpiteiden suunnittelua
 - **Yrityspalvelut ja työnantajatyo:** Yrittäjyysneuvontapalvelut kaikille vieraskielisille, tapahtumia
 - **Yhteistyö korkeakoulujen hankkeiden kanssa:** esim. DigiMESH, Osaamispoluttaja, Nopeasti töihin, ICT4N

Muuta käynnissä olevaa yhteistyötä

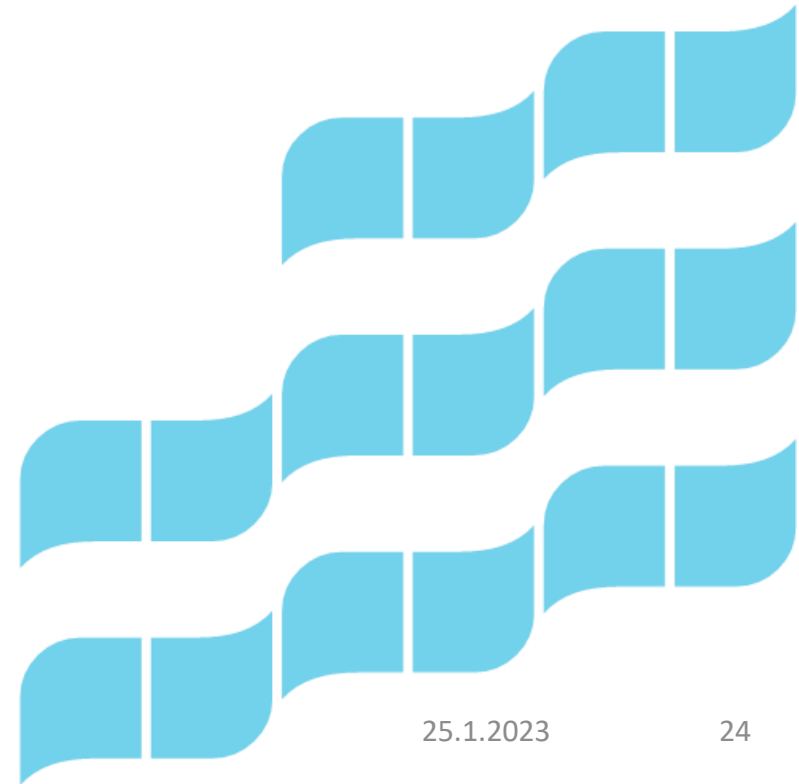
- **KYLSE (Kaupin hyvinvointikeskus) -yhteistyö jatkuu.** Toiveita ja tarpeita on selvitetty ja raportti julkaistiin 15. syyskuuta. Kehittämistyö jatkuu erityisesti toimijoiden verkostoitumisen ja tutkimusyhteistyön näkökulmasta. Kaupunki mahdollistanut TKI-asiantuntijan viemään kokonaisuutta eteenpäin. Valmistelu kiinteässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
- **Ekosysteemisopimus etenee.** Toisen kauden hankehakemukset on jätetty kaikissa kolmessa teemassa. Tematiikkaa on suunnitteilla käsitellä kumppanuussopimuksen ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa.
- **Opintojakso- ja haasteyhteistyö jatkuu.** Kaupunki on tarjonnut useita haasteita Sprint Innovation Festival – tapahtumaan. Käynnissä on myös ECIU-kurssiyhteistyötä Data and Software Business –kurssilla. Mahdollisuuksien kartoittamista jatketaan.
- **Kampuskehityksen keskustelutarja jatkuu kaupungin ja kampusalueiden yhteiskehittämisen tiivistämiseksi.** Keväällä teemoina olivat Tullin ja kannen alueen kehitys sekä Kauppi ja Hakametsä Sport Campus. Kolmas tilaisuus käsittelee Hervannan asemakaavaa energianäkökulmasta.
- **Tampere Business Community –yhteiskehittäminen.** Verkkoalustan mahdollisuuksia toimia kokoavana verkkoalustana kokeillaan vuoden 2023 aikana. Painopisteinä mm. opinnäytetyöaiheiden kokoaminen yhteen paikkaan. Yhteistyössä Uusi kasvu syntyy verkostoissa –hanke ja Business Tampere.
- **Uusille tampere.fi-verkkosivuille on tulossa omat osiot kumppanuustyölle ja sen osa-alueille.**

Yhteisiä edunvalvonnan tavoitteita

- Jatkuva yhteinen edunvalvonta koulutuspaikkatarpeista (esim. kasvatustieteellinen koulutus, suun terveydenhuolto, AV-ala ja teknologia-alat)
- Yhteisiä vaikuttajatapaamisia tehostettu yhdenmukaisemman vaikuttajaviestinnän eteenpäin viemiseksi
- Tulevaan hallitusohjelmaan on valmisteltu yhteistyössä Pirkanmaan edunvalvontaryhmän ja korkeakouluyhteisön kanssa hallitusohjelmataavoitekirjaukset, esim:
 - Nostetaan pysyvästi korkeakoulujen aloituspaikkojen määrää kasvukeskuksissa kasvattamalla ja keskittämällä korkeakoulutukseen kohdistettavia resursseja.
 - Kiihdytetään TKI-toimintaa Suomen kilpailukyvyn edistämiseksi, sitoudutaan TKI-investointien tason saavuttamiseen 4 % BKT:stä ja varmistetaan tutkimusrahoituksen kilpailukykyinen taso.
 - Varmistetaan teollista uudistumista ja resurssiviisautta tukeva Suomen Akatemian rahoitus.
 - Kansainvälisten osaajien työllisyyttä, yrittämistä, kotoutumista ja koulutusta edistävät palvelut vakiinnutetaan suurissa kaupungeissa ja vahvistetaan kaupunkivetoista palveluiden koordinaatiota, kaupunki-valtio yhteistyössä.

Linjattavaksi

- *Kaupunginhallitus keskustelee korkeakouluyhteistyön tilannekuvasta ja merkitsee asian tiedoksi.*

Kiitos!

Max Liikka
Erityisasiantuntija,
korkeakouluyhteistyö

+358 41 7308868

max.liikka@tamper.fi

